

Asemblea Xeral 2021

Punto da orde do día: 9

Informe sobre a aplicación do balance da Economía do Ben Común

Seguimento da moción aprobada na AX 2019: Que Som Energia aplique o balance da Economía do Ben Común.

ÍNDICE

Introdución	1
Elementos analizados	1
Conclusión	4

Introdución

Con motivo da moción presentada en 2019 que tiña como obxectivo *Que Som Energia aplique o balance da Economía do Ben Común*, realizouse un estudo para avaliar a pertinencia desta implementación.

Actualmente, Som Energia realiza o Balance social, que é tamén unha ferramenta de xestión dos aspectos ambientais, sociais e de bo goberno (ASG). Deste xeito, enténdese que o uso destas ferramentas podería chegar a excluír a outra; ambas contribúen no mesmo sentido aos obxectivos de inclusión dos aspectos ASG antes mencionados.

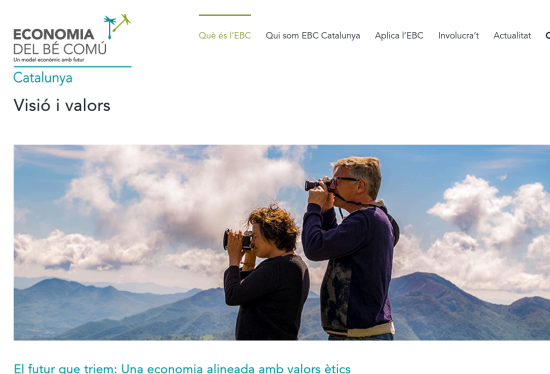
Elementos analizados

Economía do Ben Común

A **Economía do Ben Común** (EBC) é un proxecto económico aberto ás empresas e fomentado polo economista austríaco Christian Felber. Pretende implantar e desenvolver unha verdadeira economía sostible e alternativa aos mercados financeiros na que necesariamente han de participar as empresas. A Economía do Ben Común debe rexerse por unha serie de principios básicos que representan valores humanos: confianza, honestidade, responsabilidade, cooperación, solidariedade, xenerosidade e compaixón, entre outros.

O balance do ben común mide como vive unha empresa: a dignidade humana, a solidariedade, a xustiza social, a sostibilidade ecolóxica, a democracia con todos os seus provedores e clientes. Por exemplo, se hai desigualdade entre homes e mulleres, se as rendas dos traballadores están diferenciadas... En última instancia, a avaliación destes valores permitirá ao consumidor escoller os produtos.¹

En España existe unha asociación federal e toda unha serie de redes rexionais. En Cataluña, a Asociación Catalá polo fomento da Economía do Ben Común constituíuse en 2014. A rede local é a encargada de dinamizar a comunidade e coordinar os procesos participativos necesarios para adaptar a Matriz do Ben Común á realidade local.

El futur que triem: Una economia alineada amb valors ètics

¹ Wikipedia.org

Matriz do Ben Común ²

Denomínase **Matriz do Ben Común** a unha presentación en forma de táboa de dobre entrada, que permite visualizar de xeito resumido e cuantificado o grao de cumprimento dos indicadores prescritos pola EBC dunha determinada empresa ou organización, así como a práctica por parte desta, no seu caso, de certos criterios que se consideran socialmente nocivos e que tamén se cuantifican.

Unha presentación típica da Matriz do Ben Común define varias filas, unha para cada un dos cinco grandes grupos de contacto da empresa: os provedores, financiadores, persoas empregadas, cliente/competidores e o seu ámbito ou contorna social. Tamén se establece unha fila adicional, dividida á súa vez en máis filas, para os indicadores negativos que se penalizan, como por exemplo a remuneración desigual entre homes e mulleres, o incumprimento dos dereitos humanos ou a práctica do *dumping*. Pola súa banda, cinco columnas relacionan os valores defendidos pola Economía do Ben Común, a saber: Dignidade humana, Solidariedade, Sostibilidade ecolóxica, Xustiza social, e Participación democrática e Transparencia.

A interacción das cinco filas de grupos de contacto e as cinco columnas anteriores produce unha retícula de vintecinco elementos como máximo, denominados criterios (na práctica adoitan ser dezasete, ao deixar só un criterio para cada un dos grupos de contacto de provedores e financiadores). Cada un dos criterios ten asignada previamente unha ponderación máxima específica. A suma total das ponderacións máximas positivas faise coincidir co valor 1000, unha referencia doada de empregar, mentres que a suma das penalizacións previstas ascende a 2700 puntos.

Distintas versións da Matriz do Ben Común poden presentar un maior ou menor detalle de filas e columnas, e poden ponderar de xeito diverso cada un dos criterios individuais que a forman; por exemplo, variando a importancia relativa do grupo de contacto das persoas traballadoras, do valor da sostibilidade ecolóxica etc. Así mesmo, a fin de conseguir un proceso de cuantificación o máis homoxéneo posible, os manuais ou guías prácticas adoitan establecer varios escenarios de cumprimento do criterio de que se trate; así, por exemplo, para os niveis de cumprimento titulados como principiante, avanzado, experimentado e exemplar, o máximo de puntos de cada criterio correspondería ao nivel exemplar.

A Matriz do Ben Común é a síntese do Informe do Ben Común correspondente dunha empresa ou organización, no que se explica en detalle o grao de cumprimento da empresa con cada indicador ou cada criterio negativo.

² <https://www.economiasostenible.org/concepto-de-economia-del-bien-comun/>

O Balance Social

O Balance Social (BS) é unha ferramenta informática que permite recoller indicadores ambientais, sociais e de bo goberno de diferentes organizacións, así como realizar a explotación estatística e a análise agregada. A actual selección de indicadores (tanto cualitativos como cuantitativos) que compón o BS é froito dun traballo participativo moi intenso, e dispón de equivalencias directas con outros marcos de xestión que consideran indicadores.

A ferramenta responde principalmente a tres obxectivos; un primeiro en canto a xestión interna das organizacións, outro en canto a comunicación externa (diferenciación e posicionamento das organizacións cun rendemento máis positivo nos ámbitos analizados), e un terceiro relativo á contabilidade agregada e a análise sectorial.

O Balance Social avalía de xeito sistemático, obxectivo e periódico seis grandes características de toda empresa ou entidade que queira ser socialmente responsable: a democracia, a igualdade, o compromiso ambiental, o compromiso social, a calidade laboral e a calidade profesional. Para facelo, cómpre acceder a unha ferramenta informática en liña que dá acceso a un cuestionario xeral, que debe encher a empresa, e tamén a tres conxuntos de cuestionarios que poden responder anonimamente persoas traballadoras, empresas ou persoas usuarias ou clientas e persoas voluntarias.³

Unha vez elaborado o Balance Social, as organizacións poden estender o seu uso e funcionalidade interna. Por unha banda, poden elaborar a súa memoria de responsabilidade social a partir dun modelo elaborado pola comisión de Balance Social durante o ano 2015, e que dispón dunha táboa de equivalencias técnicas cos indicadores da Global Reporting Initiative. Pola outra banda, a partir dos compromisos de mellora expresados polas organizacións coa solicitude do selo, a comisión de Balance Social tenta xerar dinámicas de cooperación para que sexan as propias organizacións da ESS as que axuden a outras entidades a cumprir cos compromisos de mellora.

A ferramenta está xestionada pola Red de Economía Solidaria (XES), unha organización sen ánimo de lucro vencellada á Economía Social e Solidaria mediante forte vínculo coa comunidade local. A Comisión do Balance Social da XES é o órgano interno de xestión da

³ <https://xes.cat/es/comisiones/balance-social/>

ferramenta, e está formada por persoas que, de xeito voluntario, contribúen ao mantemento e desenvolvemento da ferramenta.

	ECONOMÍA DO BEN COMÚN	BALANCE SOCIAL
Resultados directos	Matriz do Ben Común, puntuada, valorada e auditada para cada organización. Balance do Ben Común.	Informe individual de indicadores ASG para cada entidade. Datos en formato .csv para que as empresas poidan realizar estatísticas con eses datos. Identificación e análise das entidades que solicitan o selo de calidade da XES. Arquivo coa análise de datos agregados de todas as entidades que realizan a campaña do Balance Social.
Resultados indirectos	Implantación sistema de xestión enfocado a xerar unha dinámica de contribución ao ben común. Promociónase a transparencia e a medida de indicadores en aspectos ambientais, sociais e de bo goberno.	Informe agregado de todas as organizacións participantes. Permite visibilizar o impacto que xeran todas elas. Implicación das organizacións nun sistema de mellora continua baseada no seguimento, anual, das propias organizacións.
Características distintivas	A metodoloxía considera a realización dunha auditoría independente. A posibilidade de comparación entre organizacións só se pode realizar mediante a puntuación (xa que os indicadores da matriz e o balance poden ser distintos para cada organización).	Enfoque estratéxico de xestión común e ampliación de indicadores. Programación de software libre. Non existe un sistema de auditoría de datos vencellado, mais si existe a capacidade técnica de xeralo sen necesidade de que vaia vencellado á aplicación da ferramenta.

Táboa de síntese da información do Informe sobre ferramentas ASG, de Barcelona Activa; Concello de Barcelona.

Conclusión

Tendo en consideración os seguintes aspectos:

- Que ambas as ferramentas pretenden valorar aspectos non mercantilizados do desenvolvemento empresarial, como a xestión dos aspectos ambientais, sociais e de bo goberno.
- Que ambas ferramentas sosteñen a promoción de valores vencellados á democracia, a igualdade, o compromiso ambiental, o compromiso social, a calidade laboral e a calidade profesional, así como a promoción de modelos empresariais vencellados ao ben común ou á economía social e solidaria.
- Que o informe da Economía do Ben Común precisa dunha auditoría externa, co custo que leva asociado, e ten un recoñecemento internacional interesante para organizacións que queren amosar o seu compromiso.
- Que Som Energia está vencellada á Xarxa d'Economía Social e que é referente tamén dentro deste marco e que debe cumprir co selo de calidade desta, polo que Som Energia non vai deixar de realizar o Balance Social.

O Consello Reitor non ve preciso, hoxe en día, duplicar unha ferramenta de xestión para a avaliación e o seguimento dos aspectos e valores anteriormente mencionados, xa que teñen unha semellanza e unha funcionalidade común considerables. Ademais, implica o aumento de custos e esforzos sen que haxa un retorno significativo ao desenvolvemento da cooperativa.

O Consello Reitor quere por de relevo así mesmo o compromiso co uso do Balance Social, actual ferramenta da ESS, para manter o seu apoio e contribuír á visión xeral do impacto de todas as organizacións que permite esta ferramenta.